

Parlament dels graduats Helena Xirgu

Acte acadèmic de graduació
de la promoció 2016

Barcelona, 2 de juliol del 2016

Universitat
Pompeu Fabra
Barcelona

Estudies humanitats? I això, per què serveix? Segur que molts de vosaltres heu sentit aquesta pregunta més d'una vegada en explicar què estudiieu. Nosaltres, amants de les arts, intentem explicar-ne amb tot el nostre esforç les raons; però no hi ha manera que els altres ens entenguin. Per a ells, les humanitats sempre seran una carrera inútil al costat de les enginyeries o les ciències. I no és estrany que ho pensin si des de la societat l'únic que es busca són resultats econòmics i millorar beneficis.

Per exemple, quan es va inaugurar la Tate Modern de Londres, tothom va aplaudir el seu èxit perquè, en termes econòmics, havia permès revitalitzar tot un barri. Però, com diu l'escriptor Jordi Cabré, el seu èxit no estava en això; estava en el contingut del museu. Ha acollit Damien Hirst en l'exposició temporal i té Duchamp, Picasso i Bacon a la permanent. Si el contingut hagués estat mediocre, la revitalització no hauria estat tan espectacular. Com diu Cabré, "la Tate té sentit perquè és la Tate, com Joan Miró té sentit perquè és Joan Miró. Les humanitats no es poden jutjar sota les normes dels números o de les ciències socials sinó per una norma ètica o filosòfica".

I la filosofia és, precisament, l'última víctima de les decisions polítiques d'aquest país on vivim, que prefereix continuar rescatant bancs i fer ulls clucs als problemes reals en lloc d'intentar millorar les condicions de vida. D'acord que la filosofia no et farà ric, però treure l'obligatorietat d'aquesta assignatura a batxillerat és eliminar una part de la nostra cultura i, alhora, convertir a poc a poc la població en autòmats que no pensen i que segueixen les instruccions que se'ls donen, talment com un Cesare al Gabinet del Dr. Caligari.

En aquest sentit és on les humanitats tenen més força. Al llarg d'aquests quatre anys hem après a pensar per nosaltres mateixos amb l'ajuda d'un professorat que ens ha obert nous horitzons. Sí, també hem tingut classes interminables; però només per trobar aquell professor o professora que et fa passar volant les dues hores de classe i et dona una lliçó –acadèmica, però també de la vida–, ja val la pena.

Molts de nosaltres entràvem a humanitats amb un coneixement cultural bàsic i crec que en sortim amb força més bagatge. Fer tantes lectures d'alguna cosa ha servit, per més que ens queixéssim quan havíem d'estudiar-les per a l'examen o preparar-les per als seminaris! Perquè si alguna cosa hem fet a humanitats és llegir, llegir i encara llegir més. Això ens ha aportat un coneixement que ja és dins nostre i el qual, considero, podem utilitzar en qualsevol àmbit de la vida, perquè,

al cap i a la fi, potser les humanitats no són tan “pràctiques” com una enginyeria o ciències, però la vida està feta d’humanitats. Ens emocionem llegint un bon llibre i apreciànt-ne la redacció; tots tenim un quadre i un museu predilecte o un gran interès per certs moments històrics.

Així que, si us plau, no deixem que ens diguin que les humanitats no serveixen per a res, perquè és mentida. Les humanitats ens donen vida; no les abandonem!

